

IV – CHỮ VIẾT

Chữ viết trên bản vẽ kỹ thuật phải rõ ràng, thống nhất, dễ đọc.

TCVN 7284 – 2 : 2003 (ISO 3092 – 2 : 2000) quy định khổ chữ và kiểu chữ của chữ La-tinh viết trên bản vẽ và các tài liệu kỹ thuật.

1. Khổ chữ

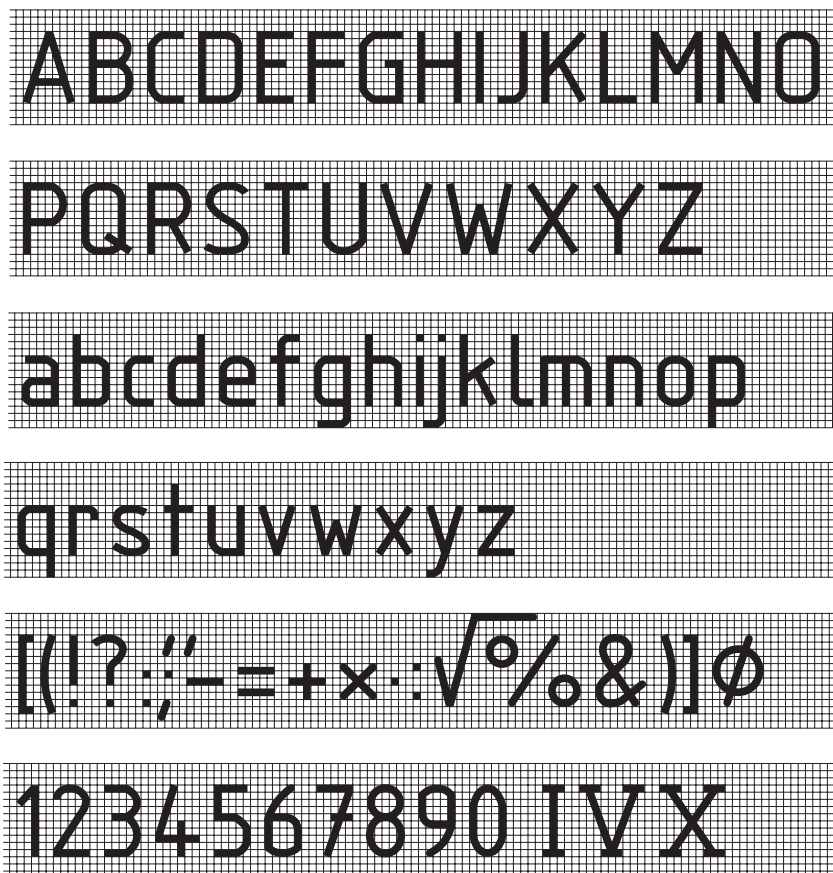
– Khổ chữ (h) được xác định bằng chiều cao của chữ hoa tính bằng milimét. Có các khổ chữ sau : 1,8 ; 2,5 ; 3,5 ; 5 ; 7 ; 10 ; 14 ; 20mm.

– Chiều rộng (d) của nét chữ thường lấy bằng $\frac{1}{10} h$.

2. Kiểu chữ

Trên các bản vẽ kỹ thuật, thường dùng kiểu chữ đứng như hình 1.4.

❓ Hãy xem hình 1.4 và cho nhận xét về kiểu dáng, cấu tạo và kích thước các phần của chữ.

Hình 1.4. Kiểu chữ đứng

V – GHI KÍCH THƯỚC

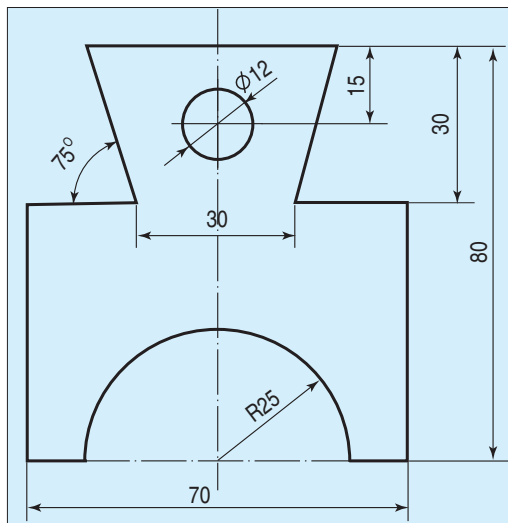
TCVN 5705 : 1993 quy định quy tắc ghi kích thước dài, kích thước góc trên các bản vẽ và tài liệu kỹ thuật.

1. Đường kích thước

Đường kích thước được vẽ bằng nét liền mảnh, song song với phần tử được ghi kích thước, ở đầu mút đường kích thước có vẽ mũi tên như hình 1.5 (trong bản vẽ xây dựng có thể dùng gạch chéo thay cho mũi tên).

2. Đường gióng kích thước

Đường gióng kích thước được vẽ bằng nét liền mảnh, thường kẻ vuông góc với đường kích thước và vượt quá đường kích thước khoảng $2 \div 4\text{mm}$.

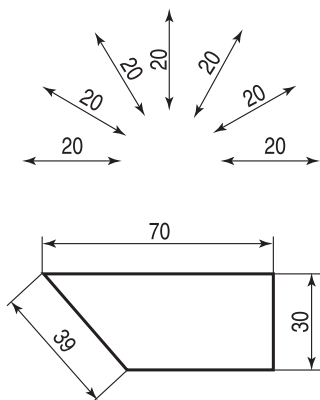

Hình 1.5. Ghi kích thước

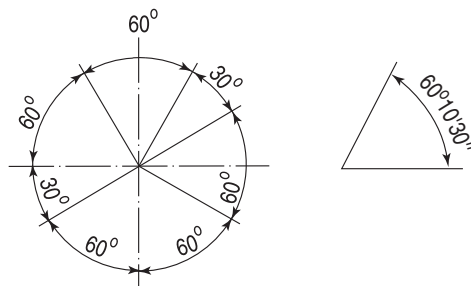
3. Chữ số kích thước

Chữ số kích thước chỉ trị số kích thước thực, không phụ thuộc vào tỉ lệ bản vẽ và thường được ghi trên đường kích thước.

- Kích thước độ dài dùng đơn vị là milimét, trên bản vẽ không ghi đơn vị đo và được ghi như hình 1.6, nếu dùng đơn vị độ dài khác milimét thì phải ghi rõ đơn vị đo.
- Kích thước góc dùng đơn vị đo là độ, phút, giây và được ghi như hình 1.7.

Hình 1.6. Kích thước dài

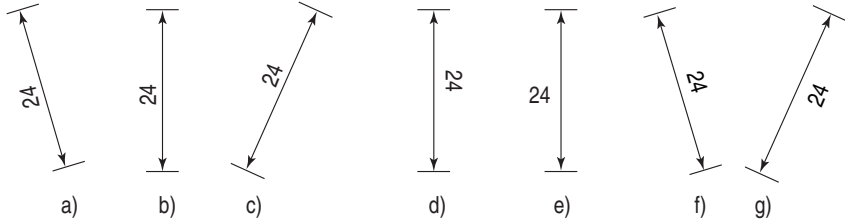

Hình 1.7. Kích thước góc

4. Kí hiệu $\varnothing$, R

Trước con số kích thước đường kính của đường tròn ghi kí hiệu $\varnothing$ và bán kính của cung tròn ghi kí hiệu R (hình 1.5).

❓ Hãy nhận xét một số kích thước ghi ở hình 1.8, cách ghi kích thước nào sai ?

Hình 1.8

Câu hỏi

1. Tại sao phải quy định các tiêu chuẩn về bản vẽ kĩ thuật ?
2. Có các khổ giấy chính nào dùng cho bản vẽ kĩ thuật ?
3. Tỷ lệ là gì ?
4. Hãy nêu tên gọi, mô tả hình dạng và ứng dụng các loại nét vẽ thường dùng.
5. Khi ghi kích thước cần thể hiện chữ số, đường gióng và đường kích thước như thế nào ?

Bài tập

1. Tập kẻ các loại đường nét (vẽ lại hình 1.5).
2. Tập kẻ chữ tên trường, lớp (viết theo kiểu chữ ở hình 1.4).

Thông tin bổ sung

Tiêu chuẩn Việt Nam (TCVN) là văn bản Nhà nước do Ủy ban Khoa học Nhà nước trước đây, nay là Bộ Khoa học và Công nghệ ban hành.

Từ năm 1963 đến nay, nước ta đã ban hành nhiều Tiêu chuẩn Việt Nam, trong đó có các tiêu chuẩn về bản vẽ kĩ thuật.

Tổ chức Tiêu chuẩn hoá Quốc tế (*International Organization for Standardization*), viết tắt là ISO thành lập năm 1946.

Năm 1977 nước ta là thành viên chính thức của ISO.

ISO đã ban hành Tiêu chuẩn Quốc tế thuộc nhiều lĩnh vực khác nhau, trong đó có các tiêu chuẩn về các bản vẽ kĩ thuật.